

MERVE ARDIÇ TÜKEN
Bahçeşehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı
Araştırma Görevlisi

MEVDUAT REHNİ

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM MEVDUAT REHNİNE İLİŞKİN GENEL ESASLAR

I. Mevduat ve Mevduat Rehni Kavramları, Mevduat Rehninin Hukuki Niteliği ve Mevduat Rehninin Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması	5
A. Mevduata İlişkin Genel Esaslar	5
1. Genel Olarak Kavramların Tanıtılması.....	5
2. Mevduat Sözleşmesinin Unsurları	9
a. Bir Miktar Paranın Bunları Kabule Yetkili Bir Kuruluşa Yatırılması Unsuru.....	9
b. Halka Duyurulma Unsuru.....	12
c. Paranın Saklanmak Üzere veya Ödünç Olarak Tevdi Edilmesi Unsuru.....	13
3. Mevduat Sözleşmesinin Hukuki Niteliği.....	15
a. Genel Olarak Tartışmanın Ortaya Konulması	15
b. Doktrinde İleri Sürülen Görüşler	17
aa. Usulsüz Saklama Sözleşmesi Görüşü	17
bb. Tüketim Ödüncü Sözleşmesi Görüşü.....	18
cc. Vadeli ve Vadesiz Mevduat Bakımından Ayırım Yapan Görüş	18

dd. Karma Sözleşme Görüşü	21
ee. Sui Generis Sözleşme Görüşü	23
c. Görüşümüz.....	24
B. Mevduat Rehni ve Mevduat Rehninin Hukuki Niteliği	28
1. Genel Olarak Mevduat Rehni.....	28
2. Mevduat Rehninin Hukuki Niteliği.....	30
a. Mevduat Rehninin Alacak Rehni Niteliğinde Olması	30
b. Mevduat Rehninin Senede Bağlanmamış Alacak Rehni ve Senede Bağlı Alacak Rehni Ayrımında Değerlendirilmesi.....	35
c. Mevduat Bankası Lehine Tesis Edilen Mevduat Rehni Bakımından Usulsüz Rehin Görüşünün Değerlendirilmesi.....	40
d. Mevduat Rehnine Uygulanacak Hükümler	44
C. Mevduat Rehninin Benzer Kurumlarla Karşılaştırılması.....	46
1. Teminat Amaçlı Alacağın Devri	46
2. Mevduatın Devri	50
3. Mevduat Üzerinde İntifa Hakkı.....	52
4. Mevduat Üzerinde Takas Hakkı.....	54
II. Rehne Konu Mevduat Alacağına ve Rehinle Teminat Altına Alınan Alacağa İlişkin Özellikler	61
A. Rehin Konusu Mevduat Alacağına İlişkin Özellikler.....	61
1. Mevduat Alacağının Rehnedilebilir Olması	62
2. Mevduat Alacağının Mevcut Olması.....	67
a. Genel Olarak Müstakbel Hak ve Alacaklar Üzerinde Tasarruf.....	68
b. Müstakbel Hak ve Alacaklar Üzerinde Tasarruf İşlemlerinin Hukuki Temelinin İncelenmesi.....	71
aa. Şarta Bağlı Tasarruf Görüşü	72
bb. Beklenen Hak Üzerinde Tasarruf Görüşü.....	72
cc. Öncelenmiş Tasarruf Görüşü	74
dd. Görüşümüz.....	76

c. Müstakbel Alacaklar Üzerinde Rehin Tesisinin Sonraki Tasarruflar, Haciz ve İflas Karşısında Durumu	77
3. Mevduat Alacağının Belirli Olması.....	81
a. Belirlilik İlkesi ve Mevduat Rehni Bakımından Uygulanması.....	81
b. Alacakların Toplu Rehni Bakımından Belirlilik İlkesi.....	85
B. Rehinle Teminat Altına Alınan Alacağa İlişkin Özellikler	92
1. Genel Olarak	92
2. Rehinle Teminat Altına Alınan Alacağın Geçerli Bir Şekilde Doğmuş ve Mevcut Olması	94
3. Eksik Bir Borcun Rehinle Teminat Altına Alınması.....	95
4. Rehinle Teminat Altına Alınan Alacağın Belirli Olması.....	98
5. Müstakbel Alacakların Rehinle Teminat Altına Alınması ve Özellikle Geniş Kapsamlı Rehin Şartları	103
a. Müstakbel Alacakların Rehinle Teminat Altına Alınmasının Fer’ilik İlkesi Bağlamında İncelenmesi	103
b. Teminat Altına Alınan Alacak Bakımından Geniş Kapsamlı Rehin Sözleşmeleri	107
aa. Genel Olarak	107
bb. Geniş Kapsamlı Rehin Sözleşmelerinin Belirlilik İlkesi Bağlamında Değerlendirilmesi	109
cc. Geniş Kapsamlı Rehin Sözleşmelerinin Kişilik Hakları Bağlamında Değerlendirilmesi.....	119
dd. Geniş Kapsamlı Rehin Sözleşmelerinin Geçerliliği...	120

İKİNCİ BÖLÜM

MEVDUAT REHNİNİN KURULMASI

I. Mevduat Rehninin Kurulmasında Borçlandırıcı İşlem ve Tasarruf İşlemi Ayrımı.....	124
A. Borçlandırıcı İşlem.....	128
B. Tasarruf İşlemi	131

II. Mevduat Rehninin Kurulması Bakımından Özellik Arz Eden Bazı Konular	133
A. Mevduat Rehninin Kurulması Açısından Bloke İşleminin Değerlendirilmesi.....	133
B. Mevduat Rehninin Kurulmasında “Default Notice” Bildiriminin Yeri	135
III. Mevduat Rehninin Hukuki İşlemlerle Kurulması: Mevduat Rehni Sözleşmesi	137
A. Sözleşmenin Tarafları	138
1. Genel Olarak	138
2. Tarafların Ehliyeti.....	138
a. Rehin Verenin Fiil Ehliyeti	139
aa. Gerçek Kişi Rehin Veren.....	139
bb. Tüzel Kişi Rehin Veren.....	146
b. Rehin Alanın Fiil Ehliyeti:.....	147
3. Temsilci Aracılığıyla Mevduat Rehni Tesis Edilmesi	148
B. Sözleşmenin Şekli ve İçeriği	149
1. Sözleşmenin Şekli.....	149
2. Rehin Sözleşmesinin Şarta veya Süreye Bağlanması	152
C. Mevduat Rehninin Kurulmasında Tasarruf Yetkisine İlişkin Hususlar	153
1. Genel olarak	153
2. Müşterek Mevduat Hesapları Üzerinde Rehin Tesisinin Tasarruf Yetkisi Bakımından Değerlendirilmesi	157
a. Teselsüllü (Tek İmzalı) Müşterek Mevduat Hesabı	158
b. Teselsülsüz (Birlikte İmzalı) Müşterek Mevduat Hesabı.....	160
c. Bölünebilir Müşterek Mevduat Hesabı.....	161
3. Üçüncü Kişinin Mevduat Alacağı Üzerinde Tasarruf İmkânı ve Alt Rehin Tesis Edilmesi	163
4. Rehin Hakkının İyiniyetle Kazanılması.....	166

D. Mevduat Rehni Sözleşmesinin Genel İşlem Şartları Bakımından Değerlendirilmesi	168
1. Banka Genel İşlem Koşulları.....	168
2. Genel İşlem Koşulu Denetimleri	170
a. Yürürlük Denetimi	174
b. İçerik denetimi.....	177
c. Yorum Denetimi.....	179
IV. Mevduat Rehninin Kanun Gereği Kurulmasına İlişkin Bazı Tartışmalı Hususlar	181

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM MEVDUAT REHNİNİN HÜKÜMLERİ VE SONA ERMESİ

I. Mevduat Rehninin Hükümleri	193
A. Mevduat Rehninin Kapsamı	193
1. Rehin Konusu Mevduat Alacağı Bakımından Rehnin Kapsamı.....	194
2. Rehinle Teminat Altına Alınan Alacak Bakımından Rehnin Kapsamı	196
B. Mevduat Rehninde Tarafların Hak ve Borçlarının Kaynağı	200
C. Mevduat Rehninin Borçlandırıcı İşlemden Doğan Hükümleri ...	204
1. Rehin Veren Borçları.....	205
a. Mevduat Üzerinde Rehin Tesis Etme Borcu	205
b. Rehin Konusu Mevduat Alacağının Varlığına İlişkin Garanti Borcu.....	205
c. Rehin Konusu Alacağın Varlığının ve Değerinin Korunması Borcu	209
2. Rehin Alanın Borçları.....	210
D. Mevduat Rehninin Kanundan Doğan Hükümleri.....	211
1. Alacaklı ile Rehinli Alacaklı Arasındaki Kanuni Borç İlişkisi	211
2. Rehin Konusu Mevduatın Yönetimi.....	215

a. Genel Olarak	215
b. Özenli Yönetim Borcunun İçeriği	216
c. Mevduat Rehninde Mevduatın Özenli Yönetimi.....	218
d. Alacağın Yönetim Düzeninde Değişiklik Yapılması	222
3. Alacaklının Rehin Konusu Mevduat Üzerindeki Tasarrufları	223
4. Mevduat Rehninin Üçüncü Kişi Borçlu Banka Bakımından Hükümleri	226
a. Mevduat Rehninin Borçlu Bankaya İhbarı.....	226
b. Bankanın Borcunu Ödemesi ve Tevdi Yükümlülüğü.....	229
c. Borçlu Bankanın Sahip Olduğu Savunmalar	231
5. Rehni Paraya Çevirme Yetkisi.....	232
a. Genel Olarak Rehnin Paraya Çevrilmesi.....	232
b. Rehinli Alacaklılar Arasında Sıra İlişkisi	234
c. Lex Commissoria Yasağı	236
d. Mevduat Rehni Özelinde Rehnin Paraya Çevrilmesi	237
e. Özel Yoldan Paraya Çevirme.....	240
aa. Genel olarak.....	240
bb. Özel Yoldan Paraya Çevirme Anlaşmaları.....	241
cc. Rehinli Alacaklıya Tahsil Yetkisi Verilmesi.....	244
6. Rehnin Kanundan Doğan Hükümlerinde Taraflarca Değişiklik Yapılması.....	248
E. Mevduat Rehninin Hükümlerini Doğurmasına İlişkin Bazı Özellikler.....	251
1. Mevduat Hesabına Bloke Kaydı Konulmasının Rehninin Hükümlerine Etkisi.....	251
2. Müstakbel Alacakların Teminat Altına Alınmasının Rehnin Hükümleri Bakımından İncelenmesi.....	253
II. Mevduat Rehninin Sona Ermesi	255
A. Teminat Altına Alınan Alacağın Sona Ermesi	255
B. Rehin Konusu Alacağın Sona Ermesi	257
C. Rehin Hakkından Feragat.....	258

D. Sürenin Dolması veya Bozucu Şartın Gerçekleşmesi	259
E. Rehinli Alacaklı Sıfatı ile Mevduat Sahibi Sıfatlarının Birleşmesi	259
F. Rehnin Sona Ermesi Bakımından Rehin Zilyetliğinin Kaybedilmesinin Değerlendirilmesi.....	260
G. Rehnin Paraya Çevrilmesi	261
SONUÇ	263
KAYNAKÇA.....	271